

№ 15/ч «ос» квіня 2025р.

Державна податкова служба України

Нотаріальна палата України (далі -НПУ) як орган професійного самоврядування нотаріусів України висловлює свою повагу і звертається з наступного приводу.

Пресслужбою Державної податкової служби України, опубліковано 31 березня 2025 о 13:43 новину під назвою «Нотаріуси зобов'язані щомісяця подавати до контролюючого органу інформацію про посвідчені договори купівлі-продажу рухомого і нерухомого майна, дарування та свідоцтва про право на спадщину», в якій зазначено в тому числі наступне:

- нотаріуси зобов'язані подавати Звітність у формі додатку 4ДФ,
- нотаріуси виконують функції податкового агента в частині подання інформації про посвідчені договори
- нотаріуси несуть відповідальність за порушення порядку подання такої інформації.

Як зазначено в новині, підставою для публікації стали новації, які передбачені змінами, внесеними з 01 січня 2025 року до Податкового кодексу України Законом України від 10 жовтня 2024 року № 4015-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану» (Далі Закон №4015).

НПУ як організація, яка захищає професійні інтереси нотаріусів України та забезпечує гарантії нотаріальної діяльності не може погодитися із висновками зробленими Пресслужбою Державної податкової служби України (далі ДПС), які не відповідають діючому законодавству та суттєво впливають на професійні права та обов'язки нотаріусів України.

Законом № 4015 внесено зміни до Податкового кодексу України (далі- ПК), в тому числі до статей 172, 173, 174 стосовно подання нотаріусами інформації про посвідчені ними правочини та видані свідоцтва про право на спадщину. Зазначені зміни стосуються відомостей, які необхідно включати до інформації, яка подається нотаріусами до контролюючих органів: «включаючи інформацію, яку передбачає податковий розрахунок, подання якого передбачено підпунктом "б" пункту 176.2 статті 176 цього Кодексу, в тому числі ціну (вартість) договорів та суму сплаченого податку у розрізі кожного договору». Будь - які інші зміни, які би визначали нотаріуса податковим агентом та обов'язковість подання ним інформації, як податкову звітність або форму цієї інформації, на виконання вимог статей 172,173, 174 ПК Законом № 4015 не вносились.

Статтями 172,173,174 ПК із змінами, внесеними Законом № 4015 не встановлена форма подання вищевказаної інформації.

Вимога подавати інформацію виключно як податковий розрахунок 4ДФ протирічить нормі, встановленій в статті 176 ПК: «Такий розрахунок **подається лише**

у разі нарахування сум зазначених доходів платнику податку - фізичній особі **податковим агентом**, платником єдиного внеску протягом звітного періоду. Запровадження інших форм звітності із зазначених питань не допускається» (пп.б п. 176.2 ст. 176 ПК).

Зобов'язання нараховувати, утримувати та сплачувати до бюджету податок від імені та за рахунок фізичної особи з доходів, що виплачуються такій особі, вести податковий облік, подавати податкову звітність податковим органам та нести відповідальність за порушення обов'язків, встановлених ПК, поширюється лише на осіб, які відповідно до ПК мають статус податкових агентів.

Звертаємо увагу, що Податковим агентом визнається особа, на яку ПК покладається обов'язок з **обчислення, утримання** з доходів, що нараховуються (виплачуються, надаються) платнику, **та перерахування податків** до відповідного бюджету від імені та за рахунок коштів платника податків (п. 18.1 ст. 18 ПК), тобто не може вважатися податковим агентом особа, яка виконує лише окремі зобов'язання або жодних із них.

Виходячи із положень чинного податкового законодавства нотаріус може виступати у двох статусах:

податкового агента (самозайнята особа, яка зобов'язана нараховувати, утримувати та сплачувати до бюджету податок на доходи фізичних осіб, передбачений розділом IV ПК, від імені та за рахунок фізичної особи з доходів, що **виплачуються нотаріусом** такій особі, вести податковий облік, подавати податкову звітність контролюючим органам (п. 14.1.180 ст. 14 ПК).

спеціального суб'єкта, на якого покладені **функції подання інформації** про посвідчені ним договори відчуження рухомого та нерухомого майна чи про видачу свідоцтв про право на спадщину(ст. ст. 172, 173, 174 ПК).

Статус спеціального суб'єкта, який зобов'язаний подавати зазначену інформацію, є відмінним від статусу податкового агента, подання інформації про посвідчені правочини та видані свідоцтва не є виконанням функції податкового агента.

Відповідальність за порушення обов'язків встановлених ПК зокрема за неподання, несвоєчасне подання, подання не у повному обсязі, з недостовірними відомостями або з помилками звіту за формою 4 дф поширюється лише на осіб, які відповідно до ПК мають статус податкових агентів, яким не є нотаріус при виконанні професійних обов'язків (п. 47.1.3. ст. 47 ПК).

З огляду на вищевикладене, інформація, яку повинен подавати нотаріус до контролюючого органу, в тому числі і у формі 4-ДФ, **не є податковою звітністю в розумінні** глави 2 розділу II ПК, при поданні інформації про посвідченні правочини, видані свідоцтва про право на спадщину; нотаріус лише **зобов'язаний подавати інформацію в строки, встановлені для податкового розрахунку та вказувати відомості, які передбачені формою 4ДФ** (номер згідно порядку, реєстраційний номер облікової картки платника податків, сума доходу, сума податків на доходи фізичних осіб, сума військового збору, ознака доходу тощо) ; **нотаріус не є податковим агентом та не виконує його функції.**

Окремо зазначаємо, що до нотаріуса **не можуть бути застосовані штрафи** згідно п.119.1 ст.119 ПК, оскільки така відповідальність передбачена за неподання, подання з порушенням встановлених строків, подання не в повному обсязі, з недостовірними відомостями або з помилками **податкової звітності** про суми доходів, нарахованих (сплачених) на користь платника податків, суми утриманого з них податку, а також суми, нараховані (виплачені) фізичним особам за товари (роботи, послуги).

Підсумовуючи вищезазначене, Нотаріальна палата України просить **спростувати** новину Пресслужби Державної податкової служби України, яку опубліковано 31 березня 2025 о 13:43 на сайті ДПС (<https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/883780.html>) під назвою «Нотаріуси зобов'язані щомісяця подавати до контролюючого органу інформацію про посвідчені договори купівлі-продажу рухомого і нерухомого майна, дарування та свідоцтва про право на спадщину» та інформувати про це працівників ДПС.

Довести цей лист до відома працівників ДПС та повідомити НПУ щодо результатів його розгляду.

З повагою

Президент

Володимир Марченко